

2.9. AK on tyytyväinen komission ehdotukseen, jonka mukaan käynnistetään tutkimus eurooppalaisen elokuvatuotannon rahoitusvirtojen tarkastelemiseksi ja arvioimiseksi. Sen tulee kattaa tietyltä osin myös alueellisesti tai paikallisesti tuotetut elokuvat.

2.10. AK ehdottaa televisio ilman rajoja -direktiivin tarkistusta ajatellen, että alueellisesti tai paikallisesti tuotetut elokuvat lähetetään alueellisten ja valtakunnallisten TV-verkkojen kautta kulttuurisen monimuotoisuuden edistämiseksi.

2.11. Elokuva- ja TV-ala ovat olleet usein miesvaltaisia erityisesti tekniikan osalta. AK ehdottaa, että komissio edistää

naisten luovaa työtä, jotta tuotantoon saadaan naisisältöä ja naisnäkökulmaa. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi antamalla naisille erityiskoulutusta käsikirjoitusten tekemisessä, tallennustekniikassa ja ohjauksessa.

2.12. Erityisjärjestelyinä vammaisia varten ehdotetaan ensi sijassa viittomakielen tulkkausta ja tekstitystä kuuroille ja kuulorajoitteisille. On hyödynnettävä uusia teknisiä mahdollisuuksia kuten TV:n kuvaruudun jakoa.

Bryssel 13. maaliskuuta 2002.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella”

(2002/C 192/05)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, KOM(2001) 257 lopullinen – 2001/0111 (COD),

ottaa huomioon neuvoston 30. elokuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 12. kesäkuuta 2001 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu valiokunta 7:n ”koulutus, ammattikoulutus, kulttuuri, nuoriso, urheilu, kansalaisten oikeudet” tehtäväksi,

ottaa huomioon valiokunta 7:n 30. marraskuuta 2001 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 287/2001 rev. 2, jonka esittelijä oli Valdengon kunnanjohtaja Roberto Pella (I, EPP),

hyväksyi 13. ja 14. maaliskuuta 2002 pitämässään 43. täysistunnossa (maaliskuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemyksiä

1.1. Komitea suhtautuu myönteisesti komission esittämään direktiiviehdotukseen, jolla pyritään vahvistamaan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella.

1.2. On erityisen tarpeellista ottaa käyttöön yksi ainoa säädös, johon kootaan ja jolla täydennetään yhteisön tätä alaa koskevaa lainsäädäntöä, johon kuuluu kaksi asetusta ja yhdeksän direktiiviä.

1.3. Ehdotettu direktiivi on merkittävä ennen kaikkea siksi, että sen avulla voidaan poistaa voimassa olevan lainsäädännön

epäjohdonmukaisuudet, jotka johtuvat siitä, että edellä mainituilla kahdella asetuksella ja yhdeksällä direktiivillä on EY:n perustamissopimuksessa useita eri oikeusperustoja ja ne kattavat useita eri kohderyhmiä.

1.4. Komitea katsoo, että ehdotetut uudistukset ovat välttämättömiä Euroopan kansalaisuuden konkreettiselle toteutumiselle sekä unionin erilaisten kansallisten erityispiirteiden yhteensovittamiselle. Eri kansojen väliset kulttuuriset eroavaisuudet ovat unionin rikkaus.

1.5. Ehdotettujen toimenpiteiden päätavoitteet ovat:

- vapaata liikkumisoikeutta koskevien sääntöjen tekeminen joustavammiksi
- ilman muodollista hakemusta myönnettävän oleskeluoikeuden pidentäminen kuuteen kuukauteen
- pysyvän oleskeluoikeuden takaaminen neljän vuoden yhtäjaksoisen vastaanottavassa jäsenvaltiossa asumisen jälkeen
- unionin kansalaisten perheenjäsenten liikkumis- ja oleskeluoikeuden helpottaminen heidän kansalaisuudestaan riippumatta
- oleskeluoikeutta koskevien rajoitusten perusteellinen rajaaminen.

1.6. Direktiiviehdotuksessa säilytetään vapaa liikkumisoikeus kokonaisuudessaan, koska sitä sovelletaan kaikkiin unionin kansalaisiin, jotka matkustavat toiseen jäsenvaltioon tai asuvat siellä, sekä heidän perheenjäseniinsä, jotka seuraavat heitä tai liittyvät heidän seuraansa myöhemmin, näiden kansalaisuudesta riippumatta. Liikkumisen tai oleskelun tarkoitusta ei ole määritely.

1.7. Komitea hyväksyy varauksetta ilman muodollista hakemusta myönnettävän oleskeluoikeuden pidentämisen kuuteen kuukauteen EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan mukaisesti. Kyseisessä artikkelissa vaaditaan poistamaan sellaiset hallinnolliset menettelyt ja käytännöt, jotka voivat olla esteenä työntekijöiden liikkumisvapaudelle.

1.8. Komitea arvostaa sitä, että direktiiviehdotuksessa rajataan oleskeluluvan hankintavelvollisuus vain kolmansien maiden kansalaisiin ja heidän perheenjäseniinsä. Unionin kansalaisten oleskelun ollessa kyseessä oleskelulupakortti on ainoastaan asiakirja, jossa todetaan oikeuden olemassaolo, eikä sillä luoda unionin kansalaisten oleskeluoikeutta. Tästä johtuu, että oleskelulupakortin myöntäminen unionin kansalaisille on tarpeetonta, mikä on kiistämätön etu hallintomenettelyiden yksinkertaistamisen kannalta.

1.9. Komitea kannattaa monissa unionin jäsenvaltioissa jo käytössä olevan, asianomaisen itse viranomaisille antamiin tietoihin perustuvan järjestelmän juridisen arvon täyttävää tunnistamista.

1.10. Komitean mielestä tällä tavoin vastataan tehokkaasti nykyisten työmarkkinoiden liikkuvuusvaatimuksiin; työmark-

kinoilla esiintyy yhä enemmän joustavia työmuotoja ja työtehtävät ovat usein määräaikaista.

1.11. Komitea on tyytyväinen, että ehdotuksessa on kiinnitetty huomiota tuomioistuimen tunnustamaan jokaisen valtion lailliseen oikeuteen tietää väestön liikkumisesta omilla alueillaan. Ehdotuksessa myös säilytetään velvollisuus rekisteröityä asuinpaikkakunnan toimivaltaisessa viranomaisessa.

1.12. Alueiden komitea on useaan otteeseen korostanut tarvetta hallintomenettelyiden mahdollisimman laajaan yksinkertaistamiseen myös siksi, että voitaisiin vähentää hallinnollisia rasitteita, jotka tietyiltä osin kohdistuvat alue- ja paikallisviranomaisiin.

1.13. Komitean mielestä neljän vuoden ajanjakso on riittävä unionin kansalaisen kotoutumiseen vastaanottavassa valtiossa. Komitea suhtautuuakin myönteisesti pysyvän oleskeluoikeuden (direktiivissä esitetty uusi käsite) käyttöönottoon ja sen myöntämiseen neljän vuoden yhtäjaksoisen maassa asumisen jälkeen.

1.14. Komitea on tyytyväinen siihen, että perheyhteyden säilyttämiselle on annettu direktiivissä keskeinen asema, ja erityisesti siihen, että ”perheenjäsenen” käsitteelle on annettu uusi määritelmä, joka sisältää paitsi aviopuolison myös avopuolison (jota ei nykyisessä lainsäädännössä erikseen tunnusteta). Perheenjäsenillä tarkoitetaan määritelmän mukaan puolisoitten lapsia riippumatta siitä, ovatko nämä alaikäisiä tai heidän huollettavanaan, sekä puolisoitten sukulaisia ylenevässä polvessa riippumatta siitä, ovatko nämä heidän huollettavanaan (nykyisessä lainsäädännössä heidät tunnustetaan perheenjäseniksi vain jos he ovat huollettavana). Tällä tavoin direktiiviehdotus on samoilla linjoilla tietyissä jäsenvaltioissa jo tunnustetun ”perheenjäsenen” määritelmän laajentamisen kanssa, kuitenkin niiden valtioiden lainsäädäntöä kunnioittaen, jotka eivät ole halunneet laajentaa määritelmää.

1.15. On myönteistä, että direktiiviehdotuksessa pyritään poistamaan mahdolliset negatiiviset vaikutukset perheiden yhdistämisen osalta. Tällä hetkellä oleskeluoikeus voidaan evätä unionin kansalaisen eronneelta aviopuolisolta ja täysikäisiltä lapsilta sekä lapsilta, jotka eivät ole hänen huollettavanaan, heidän kansalaisuudestaan riippumatta. Tilanne on usein vakava kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat unionin kansalaisen perheenjäseniä.

1.16. Perheen keskeisyys tulee esiin myös tavoitteessa rajata entistä perusteellisemmin mahdollisuudet rajoittaa oleskeluoikeutta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä kansanterveyden perusteella.

1.17. Ehdotetulla direktiivillä vahvistetaan lisäksi unionin kansalaisen perheenjäsenen kansalaisuudesta riippumatonta oikeutta harjoittaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa taloudellista toimintaa joko palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

1.18. Direktiiviehdotuksessa määritellään opiskelijoiden ja työtä tekemättömien henkilöiden oleskeluun liittyvät muodollisuudet. Heillä on joka tapauksessa oltava riittävät varat ja sairausvakuutus; tällä tavoin säilytetään vastaanottavan valtion oikeus olla joutumatta kustantamaan sosiaali- tai terveydenhuoltoon liittyviä kuluja.

1.19. Ehdotus perustuu tuomioistuimen tulkintaan yleisen järjestyksen käsitteestä, ja siinä esitetään uusia säännöksiä, joihin on saatu vaikutteita perusoikeuksiin liittyvistä kysymyksistä. Tavoitteena on tarjota unionin kansalaisille suuremmat vakuudet ja parempi suojelu sekä hallinnollisella että oikeudellisella tasolla päätöksissä, jotka rajoittavat heidän perusoikeuttaan liikkumiseen ja oleskeluun.

1.20. Edellä mainittu suojelu on erityisen tärkeää ennen kaikkea alaikäisille, joilla on perhesiteitä vastaanottavaan valtioon.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1. on erittäin tyytyväinen komission esittämään ehdotukseen. Sen lisäksi, että ehdotus tarjoaa viimeinkin perustavanlaatuisen asiakirjakokonaisuuden, siinä on olennaisia uudistuksia unionin kansalaisten oikeuksien suojelemiseksi erityisesti perheyhteyden sekä kaikissa jäsenvaltioissa voimassa olevan vapaan liikkumis- ja oleskeluoikeuden osalta.

2.2. suhtautuu erityisen myönteisesti direktiiviehdotuksen tarjoamiin vapaata liikkumista koskeviin lisätakuisiin, jotka annetaan tietyille ihmisryhmille, joita ei riittävästi huomioida voimassa olevassa lainsäädännössä, kuten esim. tutkijat, taiteilijat ja kulttuurin parissa työskentelevät henkilöt yleensä.

2.3. toivoo, että ehdotetun tekstikokonaisuuden selkeys ja kattavuus voisivat lisätä sen ymmärrettävyyttä, sillä Euroopan kansalaisilla on huomattavia vaikeuksia tulkita nykyisin voimassa oleviin asetuksiin ja direktiiveihin sisältyviä sääntöjä.

2.4. kehottaa komissiota pyrkimään yhteistyöhön alue- ja paikallisviranomaisten kanssa, jotta edistettäisiin mahdollisen uuden eurooppalaisen säädöstekstin tunnettuutta sekä Euroopan kansalaisten osallistumista oikeuksiensa puolustamiseen.

2.5. katsoo, että alue- ja paikallisviranomaisten aktiivinen osallistuminen voi lisäksi auttaa taistelemaan tehokkaasti väärää hallintomenettelyä vastaan. Virheellisten hallintomenettelyjen perusteella vaaditaan usein monia asiakirjoja, joita ei yhteisön lainsäädännön mukaan todellisuudessa tarvita.

2.6. korostaa mahdollisuutta hyödyntää Euroopan kansalaisia koskevien henkilökohtaisten tietojen tarkistamiseksi järjestelmää, jonka mukaan asianomaisen on itse annettava viranomaisille tarvittavat tiedot. Tämä järjestelmä on käytössä useissa jäsenvaltioissa, ja sen avulla voidaan keventää huomattavasti hallintomenettelyjä.

2.7. toivoo, että kaikki jäsenvaltiot saattavat pikimmiten asianomaisen itse viranomaisille antamiin tietoihin perustuvan järjestelmän osaksi kansallista lainsäädäntöä.

2.8. suosittaa, että komissio pyrki yhteistyössä kaikkien asianosaisten kanssa ja kaikin tarpeellisin keinoin siihen, että jäsenvaltiot saattavat yhteisön uuden direktiivin osaksi omaa lainsäädäntöään. Aiemmin jäsenvaltiot ovat laiminlyöneet vakavasti näitä kysymyksiä.

2.9. toivoo, että myös tulevaisuudessa, kun voimassa olevaa lainsäädäntöä täydennetään, kiinnitettäisiin erityistä huomiota unionin kansalaisten perheyhteisöön kuuluvien kolmansien maiden kansalaisten oikeuksiin. Perheyhteyden periaatetta on kunnioitettava.

2.10. suosittaa, että myös johdetun oikeuden säädöksillä pyritään seuraamaan jo viitoitettua tietä ja laatimaan helpommin ymmärrettäviä asiakirjakokonaisuuksia, jotta voitaisiin tarjota Euroopan kansalaisille selkeämpi kuva oikeudellisesta kehyksestä.

2.11. kehottaa painokkaasti komissiota jatkamaan koulutusta ja ammattikoulutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämistä, jotta voidaan poistaa työntekijöiden vapaaseen liikkumiseen liittyvässä ammatinharjoittamisessa esiintyvät haitat. Lähentämisen tarkoituksena on arvosanojen ja todistusten hyväksyminen ja järjestelmien koordinointi, jotta käynnissä olevia opintoja on mahdollista jatkaa toisessa jäsenvaltiossa vastaavin tavoittein sen aiheuttamatta haittaa opiskelijalle. Tavoitteena on niin ikään yhtäläistä yhä enemmän eri jäsenvaltioiden erilaisia koulutus- ja ammattikoulutusjärjestelmiä.

2.12. katsoo, että on kiinnitettävä erityistä huomiota myös lisäeläkkeisiin. Jotta työntekijöiden liikkumismahdollisuus toteutuisi, olisi ratkaistava tehokkaasti jäsenvaltioiden eläkejärjestelmien yhdenmukaistamiseen liittyvät ongelmat.

Bryssel 13. maaliskuuta 2002.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE